

-: આંક : ૬ લગત હુકમ :-

૧. હાલની અરજી વીથ પ્રોસીક્યુશન તરફે વિ.વ.શ્રી એમ.ટી.નાણાવટીનાઓએ અરજીમાં જણાવેલ કારણોસર ભાણવડના વિ. સીવીલ જજશ્રીની કોર્ટમાં પેન્ડીંગ દિવાની મુકદ્દમા નં.૦૫/૨૪ નુ રેકર્ડ હાલના જી.એલ.જી.પી. કેસ નં.૦૯/૨૪ ના દાવાનુ રેકર્ડ ટ્રાન્સમીટ કરવા અરજ/ વિનંતી તા.૦૭/૦૨/૨૦૨૫ ના રોજ કરેલ છે.

૨. સદરહુ અરજી દાખલ થયા બાદ આરોપી તરફે વિ.વ.શ્રી એસ.જે.જોષીનાઓ એ આંક : ૧૦ થી તા.૨૬/૦૩/૨૦૨૫ ના રોજ લેખિત જવાબ રજુ કરેલ છે.

૩. અરજી સંદર્ભે ફરીયાદપક્ષે વિ.વ.શ્રી એમ.ટી.નાણાવટીનાઓની દલીલ સાંભળી. વિ.વ.શ્રીએ દલીલ કરેલ છે કે, હાલના કામે પબા ડોસા આરોપી છે, જ્યારે ફરીયાદી ઘના માંડા છે. જમીન પચાવી પાડવાના પ્રતિબંધિત કાયદામાં નામદાર કોર્ટ હકુમત ઘરાવે છે. તે સંજોગોમાં હાલના કામના આરોપી પબા ડોસાએ રેગ્યુલર દિવાની મુકદ્દમા નં.૦૫/૨૦૨૪ નો દાવો દાખલ કરેલ છે. તે દાવામાં આરોપીએ કથન કરેલ તથા તે દાવાના કામે બચાવ સાથે ચાલે તે કાયદા મુજબ આવશ્યક છે. આથી, વિ.વ.શ્રીએ વિ.સીવીલ કોર્ટ, ભાણવડની કોર્ટમાં દિવાની મુકદ્દમા નં.૦૫/૨૦૨૪ નુ રેકર્ડ જી.એલ.જી.પી. એક્ટની કલમ-૮ મુજબ ટ્રાન્સમીટ કરવા હુકમ કરવા દલીલ કરેલ છે.

૩.૧. ફરીયાદપક્ષે વિ.પી.પી.શ્રી એલ.આર.ચાવડાનાઓએ પણ હાલના કેસમાં સરકાર તરફે ભાણવડ કોર્ટમાં પેન્ડીંગ દાવો મંગાવવા માટે અરજ/વિનંતી કરેલ છે.

૪. આરોપી તરફે વિ.વ.શ્રી એસ.જે.જોષીનાઓએ આંક : ૧૦ થી રજુ લેખિત જવાબ મુજબ દલીલ કરેલ છે, જે મુજબ ટુંકમાં મહત્વની દલીલ એવી છે કે, હાલની અરજી ફરીયાદપક્ષે ભાણવડ કોર્ટમાં દાવો ચલાવવામાં ચેનકેન પ્રકારે વિલંબ કરતા હોય, જેથી

હાલની અરજી કરેલ છે, કાયદા મુજબ હાલની અરજી ટકવાપાત્ર નથી, ફરીયાદપક્ષે હાલની અરજી જી.એલ.જી.પી. એક્ટની કલમ-૮ ની જોગવાઈ મુજબ કરેલ છે જે જોગવાઈ પબ્લીક પ્રોસીક્યુટર સ્પેશીયલ કોર્ટ માટે નીમવા અંગેની છે. આથી, અરજી ગ્રાહ્ય રાખી શકાય નહીં.

૫. બંને પક્ષોની લંબાણપૂર્વકની દલીલ ધ્યાને લીધી. અરજી તથા રેકર્ડ વંચાણે લીધું. હાલની અરજી ફરીયાદપક્ષે જી.એલ.જી.પી. એક્ટની કલમ-૮ ની જોગવાઈ મુજબ કરેલ છે. પરંતુ, વિ.વ.શ્રીની દલીલ ધ્યાને લેતાં, તે સદરહુ કાયદાની કલમ-૯(૨) મુજબની દલીલ છે. આરોપી તરફે વિ.વ.શ્રીએ ફરીયાદપક્ષે અરજીમાં ખોટી કલમ દર્શાવેલ હોય, અરજી ટકવાપાત્ર નથી, તે દલીલ સામે આ કોર્ટનું માનવું છે કે, માત્ર તેટલા કારણથી ગુણદોષ ઉપર અરજીનો નિકાલ ન કરવો તે ન્યાયોચિત ગણાય નહીં. જી.એલ.જી.પી. એક્ટની કલમ-૯ માં સ્પેશીયલ કોર્ટને સત્તા અને કાર્યરીતી બાબતે જોગવાઈ કરેલ છે. અરજી ઉપરથી એ હકીકત સ્પષ્ટ થાય છે કે, હાલના આરોપીએ ભાણવડ કોર્ટમાં દિવાની મુકદ્દમા નં.૦૫/૨૦૨૪ નો દાવો દાખલ કરેલ છે, હાલની અરજીનું મુખ્ય કારણ સદરહુ દાવો આરોપીએ દાખલ કરેલ છે, જ્યારે તે જ જમીન બાબતે હાલનો કેસ લેન્ડ ગ્રેબીંગ બાબતે આરોપી વિરુદ્ધ દાખલ કરવામાં આવેલ છે. જેથી, આરોપીનું કથન અને તે દાવાનો પ્રતિવાદીનો બચાવ સાથે ચાલે તે માટે તે દાવો સ્પેશીયલ કોર્ટમાં ટ્રાન્સમીટ કરવા અરજ/વિનંતી કરેલ છે. હાલની અરજી કલમ-૯ ની જોગવાઈ હેઠળ કરવામાં આવેલ હોય, કલમ-૯ ની જોગવાઈ વંચાણે લેવી જરૂરી જણાય છે જે નીચે મુજબ છે.

"SECTION 9 : Procedure and powers of Special Courts :-

(1) The Special Court may, either suo moto or on application made by any person, or any ocer authorized by District Collector, take cognizance of and try every case arising out of any alleged act of land grabbing or with respect to the ownership and title to, or lawful possession of, the land

grabbed, whether before or after the commencement of this Act, and pass such orders (including orders by way of interim directions) as it deems fit.

(2) Notwithstanding anything in the Code of Civil Procedure, 1908, any case in respect of an alleged act of land grabbing or the determination of question of title and ownership to, or lawful possession of any land grabbed under this Act, shall, subject to the provisions of this Act, be triable in the Special Court and the decision of Special Court shall be final.

(3) Notwithstanding anything in the Code of Civil Procedure 1908, the Special Court may follow its own procedure which shall not be inconsistent with the principles of natural justice and fair play and subject to the other provisions of this Act and of any rules made thereunder while deciding the Civil liability,

(4) Notwithstanding anything in the Code of Criminal Procedure, 1973, it shall be lawful for the Special Court to try all offences punishable under this Act.

(5) The Special Court shall determine the order in which the civil and criminal liability against a land grabber be initiated. It shall be within the discretion of the Special Court whether or not to deliver its decision or order until both civil and criminal proceedings are completed. The evidence admitted during the criminal proceeding may be made use of while trying the civil liability. But additional evidence, if any, adduced in the civil proceedings shall not be considered by the Special Court while

determining the criminal liability. Any person accused of land grabbing or the abetment thereof before the Special Court shall be a competent witness for the defence and may give evidence on oath in disproof of the charge made against him or any person charged together with him in the criminal proceeding:

Provided that he shall not be called as a witness except on his own request in writing or his failure to give evidence shall be made the subject of any comment by any of the parties or the special court or give rise to any presumption against himself or any person charged together with him at the same proceeding.

(6) Every case under sub-section (1) shall be disposed off finally by the Special Court, as far as possible, within a period of six months from the date of institution of the case before it.

(7) Every finding of the Special Court with regard to any alleged act of land grabbing shall be conclusive proof of the fact of land grabbing and of the persons who committed such land grabbing, and every judgment of the Special Court with regard to the determination of title and ownership to, or lawful possession of, any land grabbed shall be binding on all persons having interest in such land.

(8) When an offence of land grabbing is proved, the Special Court may if it thinks fit, order that possession of the same be restored to that person after evicting by force, if necessary, any other person who may be in possession of the property.

(9) It shall be lawful for the Special Court to pass such order as it may deem fit to advance the cause of justice. It may award compensation in terms of money for wrongful possession of the land grabbed which shall not be less than an amount equivalent to the Jantri value of the land grabbed as on the date of the order and profits accrued from the land payable by the land grabber to the owner of the grabbed land and may direct re-delivery of the grabbed land to its rightful owner. The amount of compensation and profits, o awarded and costs of redelivery, if any, shall be recovered as an arrear of land revenue in case the Government is the owner, or as a decree of a civil court, in any other case to be executed by the Special Court:

Provided that the Special Court shall, before passing an order under this subsection, give to the land grabber an opportunity of making his representation or of adducing evidence, if any, in this regard, and consider such representation and evidence.

૫.૧. કલમ-૯(૨) ની જોગવાઈ વંચાણે લેતાં, દિવાની કાર્યરીતી અધિનિયમ-૧૯૦૮ માં જે કોઈપણ મજકુર હોય તેમ છતાં જમીન પચાવી પાડવાનુ કહેવાતુ કૃત્ય અથવા પચાવી પાડેલ કોઈ જમીનના માલીકી હકક અને માલીકી અથવા તે કાયદેસરનો કબજો નકકી કરવા પ્રશ્ન સબંધે કોઈ કેસ આ અધિનિયમની જોગવાઈને આધીન રહીને વિશેષ કોર્ટમાં અદાલતી કાર્યવાહીને પાત્ર થશે અને વિશેષ કોર્ટનો નિર્ણય આખરી રહેશે. કલમ-૯(૩)ની જોગવાઈ મુજબ વિશેષ કોર્ટ દિવાની જવાબ નકકી કરતી વખતે કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંત અને નિષ્પક્ષ વ્યવહાર સાથે અસંગત ન હોય તેવો અને આ અધિનિયમ હેઠળ કરેલ કોઈ નિર્ણય અન્ય જોગવાઈને આધીન રહીને પોતાની કાર્યરીતી અનુસરી શકશે તેવી જોગવાઈ કરેલ છે. કલમ-૯ ની જોગવાઈ વંચાણે લેતાં, વિશેષ કોર્ટને એવી

પણ સત્તા આપવામાં આવેલ છે કે, જમીન પચાવી પાડનારા સામે દિવાની અને ફોજદારી કાર્યવાહી શરૂ કરવાની હોય તેવા હુકમ અંગે નિર્ણય કરી શકાશે. વધુમાં આ કલમમાં એવી પણ જોગવાઈ કરેલ છે કે, ફોજદારી કાર્યવાહી દરમ્યાન દાખલ કરવામાં આવેલ પુરાવાઓનો ઉપયોગ દિવાની જવાબદારી અંગે અદાલતી કાર્યવાહી કરતી વખતે કરી શકાશે. પરંતુ, દિવાની કાર્યવાહીમાં રજુ કરેલ વધારાનો પુરાવો હોય તો ફોજદારી જવાબદારી નકકી કરતી વખતે વિશેષ કોર્ટ ધ્વારા વિચારણામાં લેવી જોઈશે નહીં.

૫.૨. ઉપરોક્ત જોગવાઈ વંચાણે લેતાં, એ હકીકત સ્પષ્ટ થાય છે કે, વિશેષ કોર્ટને કલમ-૯(૩) ની જોગવાઈ મુજબ દિવાની જવાબદારી નકકી કરવા અંગેની સત્તા પણ રહેલ છે. પરંતુ, કલમ-૯(૫) ની જોગવાઈ વંચાણે લેતાં, જમીન પચાવી પાડનારા સામે દિવાની અને ફોજદારી કાર્યવાહી શરૂ કરવાની હોય તેવા હુકમ અંગે વિશેષ કોર્ટ નિર્ણય કરી શકે અને જો વિશેષ કોર્ટ દિવાની અને ફોજદારી કાર્યવાહી શરૂ કરવા અંગે નિર્ણય કરે તો તે સંજોગોમાં ફોજદારી કાર્યવાહી દરમ્યાન દાખલ કરવામાં આવેલ પુરાવાઓનો ઉપયોગ દિવાની જવાબદારી નકકી કરવા માટે કરી શકાશે. પરંતુ, દિવાની કાર્યવાહીમાં રજુ કરેલ વધારાનો કોઈ પુરાવો હોય તો ફોજદારી જવાબદારી નકકી કરતી વખતે વિશેષ કોર્ટ ધ્વારા વિચારણામાં તેવા વધારાના પુરાવાઓને લઈ શકાય નહીં. આમ, ઉપરોક્ત જોગવાઈ વંચાણે લેતાં, લેન્ડ ગ્રેબીંગ અંગેનો કેસ અત્રેની કોર્ટમાં દાખલ કરવામાં આવેલ છે, જ્યારે દાવો વિ.સીવીલ કોર્ટ, ભાણવડમાં દાખલ કરવામાં આવેલ છે. તેથી, કલમ-૯(૫) મુજબ દિવાની અને ફોજદારી કાર્યવાહી ભિન્ન કોર્ટમાં દાખલ થયેલ છે. વિશેષ અદાલત ધ્વારા બન્ને પ્રોસીડીંગ શરૂ કરવામાં આવેલ નથી. તદ્ઉપરાંત પુરાવાઓ પણ અલગ-અલગ હકુમત ધરાવતી કોર્ટ ધ્વારા રેકર્ડ કરવામાં આવશે. તે સંજોગોમાં હાલના કેસમાં તથા સીવીલ દાવામાં પુરાવો ભિન્ન હોઈ શકે અને આવો ભિન્ન પુરાવો કે જે હાલના કેસમાં રજુ કરવામાં આવેલ ન હોય તેવો પુરાવો વિશેષ કોર્ટ વિચારણામાં લઈ શકે નહીં તેવી જોગવાઈ કરેલ છે. આ સંજોગોમાં ઉપર મુજબની ચર્ચાને આધારે ફરીયાદપક્ષની હાલની

અરજી ટકવાપાત્ર રહેતી નથી. આથી, ન્યાયના હિતમાં નીચે મુજબનો હુકમ કરવામાં આવે છે.

-:: હુકમ ::-

- આંક : ૬ થી વિથ પ્રોસીક્યુશનના વિ.વ.શ્રી એમ.એન.નાણાવટીની ભાણવડ કોર્ટના રે.દિ.મુ.નં.૦૫/૨૦૨૪ નો દાવો ટ્રાન્સમીટ કરવાની અરજી નામંજૂર કરવામાં આવે છે.
- ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ નથી.

હુકમ આજરોજ તા.૦૯, માહે-જુલાઈ, સને-૨૦૨૫ ના રોજ ખુલ્લી અદાલતમાં વાંચી સંભળાવી સહી કરી જાહેર કર્યો.

તા.૦૯/૦૭/૨૦૨૫
ખંભાળીયા.
(વી.કે.જુંગી)

(એસ.જી.મનસુરી)
બીજા એડીશનલ સેશન્સ જજ
દેવભૂમિ ઘવારકા, મુ.ખંભાળીયા
Code No.G.J.00603